

Szakirányú jogi és gazdasági ismeretek

MFFAT730004

Olaj- és gázmérnöki mesterszak

2024/25 II. félév

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

Miskolci Egyetem
Műszaki Föld- és Környezettudományi Kar
Nyersanyagkutató Földtudományi Intézet

Tantárgy neve: Szakirányú jogi és gazdasági ismeretek	Tantárgy kódja: MFFAT730004
Tárgyfelelős: Dr. Márai Ferenc, egyetemi docens közreműködő oktató: Dr. Komlósi Zsolt címzetes egyetemi docens	Tárgyfelelős tanszék/intézet/tárgyjegyző: MBFH, Ásványtani- Földtani Intézet
Javasolt félév: 3	Tantárgyelem: K
Óraszám/hét (ea+gyak): 2+0	Előfeltételek: nincs
Kreditpont: 2	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás+vizsga
	Tagozat: nappali

Tantárgy feladata és célja:

A A vonatkozó szakirányú szupranacionális és nemzeti jogi szabályozás és hatósági rendszerek beható és gyakorlatias megközelítésű megismertetése a mesterkurzus résztvevőivel. A földtani kutatás, ásványi nyersanyag kitermelés, környezetvédelem területén megjelenő gazdasági kérdések tárgyalása.

Fejlesztendő kompetenciák:**tudás:**

- Ismeri a komplex gáztároló, földgázzállító rendszerek tervezéséhez és üzemeltetéséhez szükséges módszereket, eszközöket és folyamatokat
- Ismeri a földgáz-kereskedelemmel és energiagazdálkodással kapcsolatos folyamatokat, törvényeket, szabályokat
- Ismeri a komplex szénhidrogénipari létesítmények tervezéséhez és irányításához alkalmazható módszereket, folyamatokat, berendezéseket.
- Megalapozott ismeretekkel rendelkezik a szénhidrogén-iparhoz kapcsolódó jogi, közgazdasági, közigazgatási, biztonságtechnikai, munka- és tűzvédelmi, környezetvédelmi követelményekről

képesség:

- Képes szénhidrogénipari komplex tervezési munkák irányítására és projektmenedzseri feladatok ellátására, illetve azokban való részvételre.
- Képes a szénhidrogénipari feladatokhoz kapcsolt szakterületi jogi és közgazdasági ismeretek és tevékenységek áttekintésére, a kapcsolódások optimalizálására.

attitűd:

- Törekszik a fenntarthatóság és energiahatékonyság követelményeinek érvényesítésére
- Munkája során a biztonsági egészségvédelmi, környezetvédelmi (SHE), illetve a minőségbiztosítási és ellenőrzési (QA/QC) követelményrendszereket betartja és betartatja

autonómia és felelősség:

- Bekapcsolódik komplex gáztároló, földgázzállító rendszerek tervezésére létrehozott projektekbe
- Autonóm módon képes földgáz-kereskedelemmel és energiagazdálkodással foglalkozó egységek irányítására, munkájukban való részvételre
- Autonóm módon képes fluidumtermelő kutak termelésének tervezésére, az optimális termelési viszonyok megvalósítására; a szükséges berendezések, eljárások célszerű kiválasztására; a maximális profitot biztosító megoldások megvalósítására
- Felelősséget vállal szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért

Tantárgy tematikus leírása:

1. Nyersanyag jogi alapfogalmak
2. Az Európai Unióban a nyersanyag szektorra vonatkozó közösségi joga (belső piac, környezetvédelem, természetvédelem)
3. A nyersanyag szektor szempontjából fontosabb nemzetközi egyezmények és iparági szabványok
4. Belső piac szabályozás (Koncessziós, Közbeszerzésekről szóló, Szolgáltatásokról szóló irányelvek), OSH keret irányelv
5. Az állami irányítás egyéb jogi eszközei a nyersanyag szektorra vonatkozóan, és engedélyezési gyakorlat (a közigazgatási eljárás a Ket. Alapján, koncessziós eljárás)
6. A Gázszolgáltatásról szóló törvény és az ezt megelőző EU-s irányelvek alapja, a gázszolgáltatási rendszer felépítése Magyarországon
7. Környezeti hatástanulmányokról szóló, Stratégiai környezeti, természetvédelmi irányelvek
8. A bányászat és a földtani környezet hazai szabályozása, a bányatörvény és végrehajtási rendeletei
9. Nyersanyag kategóriák, PRMS követelmények, UNECE kategória rendszer
10. Nyersanyagprojektek pénzügyi rendszere, DCF modell
11. Nyersanyagadózatási modellek
12. Externáliák kezelése gazdasági és igazgatási módszerekkel
13. Környezetgazdasági apalfogalmak: externália, szennyezés optimális mértéke, Pigou-i adó, Coase-tétel
14. záró zárthelyi

Félévközi számonkérés módja, alkalmazott oktatási módszerek:

Előadások témájához kapcsolódó rövid elemzési feladatok (grafikonok kiértékelése, jogszabályok, ECJ döntések elemzése); bányászati projekt pénzügyi modelljének elkészítése, DCF modell elemzése és optimalizálása (30%).

A félév végén a hallgatók írásbeli vizsga (70%).

Értékelési határok:

> 80 %: jeles

70 – 80 %: jó

60 – 70 %: közepes

50 – 60 %: elégséges

< 50 %: elégtelen

Kötelező és javasolt irodalom jegyzéke:

Wagner H. et al. 2006: Minerals planning policies and supply practices in Europe – European Commission Directorate General Enterprise, University of Leoben, http://ec.europa.eu/enterprise/steel/index_en.htm

Hámor T. 2004: Sustainable mining in the European Union: The legislative aspect – Environmental Management, Vol. 33., pp. 252-261.

Hámor T. 2003: A bányászat és a bányászati hulladék kezelés szabályozása az Európai Unió közösségi jogában – Magyar Közigazgatás, Vol. LIII., No. 3., pp. 139-146.

Hámor T. 2002: A Magyar Geológiai Szolgálat az uniós csatlakozás küszöbén: Elemző összehasonlítás az EU tagállamok földtani szolgálataival - Földtani Kutatás, Vol 39., No. 3., pp. 41-49.

Hámor T. 1999: Jogharmonizáció, csatlakozás, földtani kutatás (Legal harmonization, EU accession and geological research) – Földtani Kutatás, Vol. XXXVI., No. 3., pp. 44-45.

<http://eur-lex.europa.eu/>, <http://www.mbfh.hu/hu/>, <http://www.eurogeosurveys.org/>, <http://www.euromines.org/>

Pearce, D.W. & Turner R.K. *Economics of natural resources and the environment* (Harvester Wheatsheaf, London, 1990)

The minerals and metals policy of the Government of Canada: Partnerships for the sustainable development Ministry of Public Works and Government Services Canada, 1996

Tilton, J.E. *Exhaustible resources and sustainable development* 22 (1-2) Resources Policy 91 (1996)

Tóth M., Faller G. *Törvényszerűségek az ásványnyersanyaggazdaságban: Az ásványnyersanyag- és energiapolitika alakulását meghatározó természeti, technikai és gazdasági törvényszerűségek* (Akadémiai Kiadó, Budapest, 1996)

J. Otto & J. Cordes. *The Regulation of Mineral Enterprises: A Global Perspective on Economics, Law and Policy*; (RMMLF, 2002.)

J. Otto (Ed); *The Taxation of Mineral Enterprises*, (Graham and Trotman/Kluwer, London, 1995)

Féléves órabeosztás

2024/25 2. félév

hétfő, 14 – 16, intézeti könyvtár

dátum	foglalkozás témája
2025.02.10	Nyersanyag jogi alapok
2025.02.17	Az Európai Unióban a nyersanyag szektorra vonatkozó közösségi joga (belső piac, környezetvédelem, természetvédelem)
2025.02.24	A nyersanyag szektor szempontjából fontosabb nemzetközi egyezmények és iparági szabványok
2025.03.03	Az állami irányítás egyéb jogi eszközei a nyersanyag szektorra vonatkozóan, és engedélyezési gyakorlat (a közigazgatási eljárás a Ket. Alapján, koncessziós eljárás)
2025.03.10	A Gázszolgáltatásról szóló törvény és az ezt megelőző EU-s irányelvek alapja, a gázszolgáltatási rendszer felépítése Magyarországon
2025.03.17	Környezeti hatástanulmányokról szóló, Stratégiai környezeti, természetvédelmi irányelvek
2025.03.24	A bányászat és a földtani környezet hazai szabályozása, a bányatörvény és végrehajtási rendeletei
2025.03.31	Nyersanyag kategóriák, PRMS követelmények, UNECE kategória rendszer
2025.04.07	Nyersanyagprojektek pénzügyi rendszere, DCF modell
2025.04.14	Externáliák kezelése gazdasági és igazgatási módszerekkel
2025.04.21	Húsvét
2025.04.28	szünet

A tárgyhoz kapcsolódó előadás anyagok, tananyagok és a szükséges háttér információ (cikk sablon stb.) letölthető a tantárgy e-learning oldaláról: <https://elearning.unimiskolc.hu/zart/course/view.php?id=280>

Félévközi beadandó feladatok:

- Koncessziós irányelv hatálya alá tartozó, szakterületen releváns tevékenységek kigyűjtése
 - (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0023&from=en>)
 - határidő: október 24
- Az Elővigyázatosság elvének EU definíciója, ennek elemzése abból a szempontból, hogy ez hogyan védi a befektető érdekeit (<https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/summary/the-precautionary-principle.html>)